

JUMBO GEDRAGSCODE INZAKE VERANTWOORDE INKOOP

Als familiebedrijf en toonaangevende supermarktketen vormen wij een integraal deel van de maatschappij. We voelen ons verantwoordelijk voor de wereld om ons heen, voor onszelf en voor de komende generaties. Daarom vinden we het belangrijk dat de producten die we verkopen geproduceerd worden met zorg voor mens, dier en milieu.

Samen met onze leveranciers en andere partners streven we ernaar om onze producten duurzamer te maken. Binnen de verschillende productieketens willen we een positieve impact hebben - op het milieu, dierenwelzijn en mensenrechten. Jumbo hecht zeer veel waarde aan verantwoordelijke en transparante toeleveringsketens. We erkennen dat we dit alleen kunnen bereiken door samen te werken met onze leveranciers op grond van overeengekomen uitgangspunten. In dit document omschrijven we waar Jumbo waarde aan hecht en wat wij verwachten van leveranciers om deze waarden te borgen. Samenwerken met Jumbo betekent dat leveranciers zich herkennen in deze principes, de principes naleven die in dit document staan omschreven, en erop zien toe dat deze binnen hun eigen leveringsketens ook nageleefd worden. Om dit te realiseren zal Jumbo leveranciers waar nodig helpen en ondersteunen.

1. Internationale referenties

Deze gedragscode is gebaseerd op ons mensenrechtenbeleid en de internationaal erkende richtlijnen waarop ons beleid gebaseerd is. De referenties zijn o.a. de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de VN, de Declaration on Fundamental Rights at Work van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), de Guiding Principles for Business and Human Rights van de VN, de Global Compact Principles van de VN en de OESO Richtlijnen voor multinationale ondernemingen. Daarnaast verwijzen we ook naar de criteria zoals gedefinieerd door het Sustainable Supply Chain Initiative (SSCI) van het Consumer Goods Forum, voor het erkennen van duurzaamheidsstandaarden.

2. Goedkeuringsprocedure

Er wordt ten minste van leveranciers verwacht dat zij deze gedragscode en de principes voor verantwoorde inkoop van Jumbo naleven. Dit geldt ook voor hun eigen productieketens. Daarnaast hebben we per productgroep of grondstof een lijst opgesteld met specifieke inkoopregels en geaccepteerde standaarden (certificering, auditsysteem) die te vinden zijn in onze kwaliteits-, PL- en MVO-voorwaarden. Deze gedragscode wordt door alle leveranciers ondertekend als onderdeel van ons contract. In het geval van aanbestedingen moeten de documenten eerst ondertekend worden voordat een leverancier deel kan nemen.

3. De verantwoorde inkoopprincipes van Jumbo

Instemmen met de gedragscode betekent het naleven van Jumbo's verantwoorde inkoopprincipes die geborgd zijn in de standaarden die Jumbo stelt voor productieketens. De volgende thema's zijn tenminste geborgd (zie de bijlage voor uitleg per thema):

- Managementsysteem
- Toeleveringsketen en onderaannemers

- Transparantie en communicatie
- Naleving van internationale standaarden en nationale wetgeving
- Ethische bedrijfsvoering en anti-omkoping
- Dwangarbeid, slavenarbeid en gevangenisarbeid
- Kinderarbeid en jonge arbeidskrachten
- Vrijheid van vereniging en erkenning van het recht op collectief onderhandelen
- Discriminatie, intimidatie en misbruik
- Gezondheid en veiligheid
- Gebouwveiligheid en brandveiligheid
- Lonen, uitkeringen en arbeidsvoorwaarden
- Werktijden
- Klachtenmechanisme
- Gemeenschaps- en landrechten
- Milieubescherming
- Dierenwelzijn

De verantwoorde inkoopprincipes van Jumbo worden verder uitgelegd in de bijlage van deze gedragscode.

4. Naleving van deze code: assessment en controles

(Potentiële) leveranciers van Jumbo stemmen in met de principes inzake verantwoordelijke inkoop als onderdeel van ons contract, of als onderdeel van de aanbestedingsprocedure. Jumbo heeft een bewijs nodig dat de leverancier en diens productieketen deze principes naleven, in de vorm van auditrapporten, certificaten en andere gegevens of bewijzen. Een lijst van geaccepteerde standaarden van derde partijen inzake sociale naleving en voor specifieke producten en goederen (gebaseerd op een combinatie van sociale, economische en milieutechnische indicatoren) is te vinden in de Jumbo Kwaliteits-, PL- en MVO-voorwaarden. In deze voorwaarden staat ook voor welke landen en product- of ingrediëntgroepen bewijs moet worden aangeleverd. De lijst van risicolanden en risicoproducten- of ingrediëntgroepen is gebaseerd op ons doorlopende due diligence proces voor potentiële risico's.

Indien er geen auditbewijs volgens de lijst van geaccepteerde standaarden van derde partijen beschikbaar is voor bepaalde productielocaties, of de audits betreffen niet alle mogelijke issues die Jumbo heeft geïdentificeerd, moeten leveranciers op andere manieren gegevens aanleveren, in overeenstemming met de vereisten van Jumbo.

Wij verifiëren en valideren alle certificaten, auditrapporten en ander bewijs dat door onze leveranciers wordt aangeleverd. Indien er sprake is van non-conformiteiten, vindt er binnen een jaar een follow-up assessment plaats. Indien er geen sprake is van non-conformiteiten is de audit twee jaar geldig. Indien er sprake is van een ernstige en acute situatie, verwachten wij dat de leverancier hierover contact met ons opneemt en overlegt hoe de situatie bij de productlocatie onmiddellijk verbeterd kan worden. In een dergelijk geval moet er ook een risicoanalyse wordt uitgevoerd en een

verbeterplan opgesteld voor de langere termijn. Indien nodig zal Jumbo ondersteuning bieden en bijdragen aan capaciteitsopbouw.

Wij behouden ons het recht voor om het contract te beëindigen indien de principes van de code niet worden nageleefd. Hiertoe behoort het overleggen van valse informatie en het niet opvolgen van de non-conformiteiten en verbeterplannen binnen de overeengekomen tijdsperiode zonder redelijke uitleg.

5. Onze toezeggingen aan leveranciers

Jumbo heeft een due diligence-proces geïmplementeerd voor het beoordelen van de potentiële risico's van ons bedrijf op mensenrechten en het milieu. We streven ernaar negatieve effecten van onze leveringsketen of onze producten te voorkomen en te beperken. We nodigen onze leveranciers uit ons te helpen dit te bereiken door middel van transparantie en bewijs van naleving en door ons te attenderen op problemen en negatieve effecten.

Naleving van de principes in deze gedragscode kan lastig en complex zijn. Daarom bieden we onze leveranciers ondersteuning bij het begrijpen van de vereisten en bij het implementeren van de benodigde procedures en beleid.

Indien leveranciers binnen hun productieketen te maken krijgen met non-conformiteiten en, in het bijzonder, met dieperliggende oorzaken die moeilijk op te lossen of verbeteren zijn, wordt van hen verwacht dat zij contact opnemen met Jumbo om in samenspraak een plan van aanpak te bespreken.

Lees meer over het mensenrechtenbeleid en due diligence proces van Jumbo:

- [Mensenrechtenbeleid](#)
- [Due diligence proces](#)

6. Verantwoording:

Wij, de ondergetekenden, bevestigen hierbij dat:

1. We Jumbo's gedragscode inzake verantwoordelijke inkoop hebben ontvangen en gelezen en instemmen met de navolging ervan;
2. We op de hoogte zijn van alle relevante wet- en regelgeving in de landen waar we actief zijn en dat we die wetten naleven;
3. Onze werknemers en leveranciers bekend zijn met deze code en dat we ervoor zorgen dat zij deze naleven onder dezelfde bepalingen;
4. We elke overtreding van deze code onmiddellijk melden.

Door te ondertekenen bevestigen wij dat we Jumbo's gedragscode inzake verantwoordelijke inkoop respecteren en naleven als onderdeel van onze voorwaarden van onze handelsovereenkomst met Jumbo.

Handtekening:

Naam bedrijf:

Naam en titel:

Datum en plaats:

BIJLAGE: DE JUMBO PRINCIPES INZAKE VERANTWOORDE INKOOP

ALGEMEEN

1. Managementsysteem

- Leveranciers dienen een managementsysteem in gebruik te hebben dat zorg draagt voor de naleving van de Jumbo gedragscode inzake verantwoorde inkoop, inclusief een beleid en de communicatie daarvan aan hun werknemers en leveranciers, en een correcte implementatie van dit beleid gebaseerd op voortdurende verbetering.

2. Toeleveringsketen en onderaannemers

- Het is de verantwoordelijkheid van onze leveranciers om toe te zien op de naleving van Jumbo's principes inzake verantwoorde inkoop binnen hun eigen productieketens. Als onderdeel van hun managementsysteem en risicoanalyse van hun toeleveringsketen moeten zij alert zijn op potentiële sociale, milieutechnische of dierenwelzijnsrisico's binnen hun toeleveringsketen en een plan van aanpak opstellen om deze effecten te voorkomen, beperken en herstellen.
- Uitbesteding aan andere leveranciers of productielocaties is niet toegestaan zonder toestemming vooraf van Jumbo. Indien een onderaannemer goedgekeurd wordt, moet de leverancier ervoor zorgen dat deze de inkoopprincipes ook naleeft.

3. Transparantie en communicatie

- Leveranciers dienen Jumbo op de hoogte te stellen van alle informatie omtrent hun bedrijf of dat van hun toeleveranciers die betrekking heeft op Jumbo's principes inzake verantwoorde inkoop.
- Indien leveranciers in enige van de documenten betreffende hun eigen bedrijfsuitvoering of die van hun toeleveringsketen ernstige non-conformiteiten aan deze principes of potentiële negatieve effecten aantreffen, verwachten wij dat zij ons proactief hiervan op de hoogte stellen en een plan van aanpak opstellen om de situatie te verbeteren.

4. Naleving van de internationale standaarden en nationale wetgeving

- Onze leveranciers dienen alle relevante lokale, nationale en internationale wet- en regelgeving na te leven.
- Indien nationale wetgeving en deze gedragscode elkaar tegenspreken, dient de leverancier de standaard te volgen die het hoogste niveau van bescherming biedt voor werknemers, gemeenschappen en andere rechthebbenden, het milieu en dieren.

5. Ethische bedrijfsvoering en anti-omkoping

- Onze leveranciers dienen eerlijke bedrijfsstandaarden te handhaven en zullen op geen enkele manier betrokken zijn bij enige vorm van corruptie of omkoping of accepteren dat hun bedrijfspartners hierbij betrokken zijn.

ARBEIDS- EN MENSENRECHTEN

1. Dwangarbeid, slavenarbeid en gevangenisarbeid

ILO Convention No. 29, 105, 181

ILO Recommendation No. 203

ILO Guiding Principles to Combat Forced Labour

- Onze leveranciers maken geen gebruik van dwangarbeid, slavenarbeid of welke vorm van onvrijwillige arbeid dan ook en ondersteunen en tolereren dit niet. Leveranciers zorgen ervoor dat alle arbeiders uit vrije wil werken en vrij zijn. Onze leveranciers beperken op geen enkele manier de bewegingsvrijheid van arbeiders en het is arbeiders toegestaan om buiten werktijden om, de werkplaats te verlaten.
- Onze leveranciers houden geen arbeiders vast in schuldsavernij of dwangarbeid teneinde het afbetalen van een schuld van de arbeider.
- Onze leveranciers vereisen geen monetaire borgsom, financiële garanties of persoonlijke bezittingen als een voorwaarde voor het in dienst nemen van arbeiders, en bewaren geen originele kopieën van persoonlijke documenten of identiteitsbewijzen (voorbeeld: paspoort, immigratiedocumenten, werkvergunning).
- Onze leveranciers dienen arbeidsbureaus en wervingsbureaus, indien hiervan gebruik wordt gemaakt, te screenen en te controleren om er zeker van te zijn dat deze de nationale wet- en regelgeving en Jumbo's principes inzake verantwoorde inkoop naleven. Onze leveranciers dragen de kosten voor het werven van arbeiders en zorgen ervoor (direct of indirect) dat arbeiders niets in rekening wordt gebracht.

2. Kinderarbeid en jonge arbeidskrachten

ILO Convention No. 138, 184,

ILO Recommendation No. 190

UNGP Chapter 15, 22

- Onze leveranciers zullen geen kinderen jonger dan 15 (14 of 16 in bepaalde landen) blootstellen aan werk dat schadelijk is voor hun gezondheid, de plaatselijke verplichte scholing zoals vastgelegd in de wet belemmert of hun rechten op speeltijd en vrije tijd beperkt.
- Onze leveranciers zullen geen arbeidskrachten jonger dan 18 inzetten voor nachtwerk of hen blootstellen aan gevaarlijke omstandigheden.
- Onze leveranciers dienen een systeem in te stellen om de leeftijd te verifiëren en geldige documentatie aangaande de leeftijd van alle arbeiders te bewaren.
- In het geval van schending van de regels hierboven, hetzij direct of indirect, dienen onze leveranciers een effectief herstelplan te implementeren waarbij de belangen van het kind op de eerste plaats komen.

3. Vrijheid van vereniging en effectieve erkenning van het recht op collectief onderhandelen

ILO Convention No. 87, 98, 135

ILO Recommendation No. 163

- Onze leveranciers dienen het recht van arbeiders te respecteren om lid te worden van een vakbond of andere arbeidersorganisaties van hun keuze, of deze op te richten, en het recht op collectief onderhandelen. Indien het recht op vrijheid van vereniging en collectief onderhandelen

door de wet beperkt of verboden is, dienen onze leveranciers ruimte te bieden voor alternatieve vormen van onafhankelijke arbeidersvertegenwoordiging.

- Onze leveranciers mogen arbeiders niet discrimineren of bestraffen voor het lid worden van een vakbond of andere arbeidersorganisatie of het vertegenwoordigen ervan. Onze leveranciers verhinderen niet dat arbeiders hun werk voor de vakbond uitvoeren en zullen hun de toegang tot leden op de werkplaats niet ontzeggen.

4. Discriminatie, intimidatie en misbruik

ILO Convention No. 95, 111, 175

ILO Recommendation No. 85

ILO Guiding Principles to Combat Forced Labour

- Onze leveranciers behandelen alle arbeiders met respect en waardigheid.
- Onze leveranciers zullen discriminatie in de werkpraktijken niet steunen of tolereren, bijvoorbeeld bij werving, promotie, toegang tot opleidingen, beloning, toekenning van werk, beëindiging van het werk, pensioen, algehele behandeling op de werkvloer gebaseerd op persoonlijke kenmerken zoals geslacht, leeftijd, religie, burgerlijke status, ras, kaste, sociale achtergrond, ziektes, handicap, zwangerschap, etnische of nationale afkomst, migratiestatus, nationaliteit, seksuele geaardheid, lidmaatschap van een vakbond of politieke beweging.
- Onze leveranciers zullen wat betreft arbeid gelijke kansen bieden waaruit de gelijkwaardige behandeling van vrouwen en mannen blijkt. Ze dragen er zorg voor dat mannen en vrouwen voor hetzelfde werk hetzelfde loon krijgen en dezelfde arbeidsvoorwaarden.
- Onze leveranciers zullen voorzien in zwangerschapsverlof, een ruimte waar borstvoeding kan worden gegeven of gekolfd en, waar gepast, kinderopvang.
- Onze leveranciers zullen niet direct of indirect betrokken zijn bij het gebruik van lijfstraffen of fysiek geweld, psychologische of lichamelijke dwang, pesterijen, of intimidatie of dit ondersteunen of tolereren. Hetzelfde geldt voor seksueel misbruik en elke vorm van vernedering.
- Onze leveranciers beschikken over schriftelijke tuchtprocedures en leggen deze in heldere en begrijpelijke bewoordingen uit aan hun arbeiders.

5. Gezondheid en veiligheid

ILO Convention No. 155,

ILO Recommendation No. 164

ILO-OSH 2001

- Onze leveranciers bieden veilige en schone omstandigheden voor alle arbeiders zowel op de werkplaats als in de woonvoorzieningen. Er wordt gezorgd voor speciale bescherming en een veilige werkomgeving voor kwetsbare personen zoals jonge of zwangere arbeiders.
- Onze leveranciers beschikken over duidelijke procedures inzake veiligheid, gezondheid, brandveiligheid en calamiteiten. Er wordt een persoon aangewezen die verantwoordelijk is voor de effectieve implementatie van deze procedures. Alle arbeiders en het management, inclusief nieuwe werknemers, krijgen regelmatige en gedocumenteerde trainingen op het gebied van gezondheid en veiligheid.
- Onze leveranciers nemen doeltreffende maatregelen om te voorkomen dat arbeiders een ongeluk krijgen of verwondingen of ziekten oplopen die voortkomen uit, geassocieerd worden met of

optreden tijdens het werk. In het geval van een werk gerelateerde verwonding zullen ze zorg dragen voor eerste hulp en medische hulp.

- Onze leveranciers voorzien waar nodig en gratis in geschikte en effectieve persoonlijke beschermingsmiddelen. Arbeiders worden op de hoogte gestelde omtrent het juiste gebruik daarvan en hierop gecontroleerd.
- Onze leveranciers zorgen ervoor dat elke arbeider op de werkplaats beschikt over basisvoorzieningen, zoals onbelemmerde toegang tot drinkwater en schone toiletvoorzieningen, sanitaire voorzieningen voor het bereiden en bewaren van voedsel en toegang tot ruimtes waar borstvoeding gegeven kan worden of kan worden gekolfd.

6. Gebouwveiligheid en brandveiligheid

ILO Recommendation No. 164, 115

ILO-OSH 2001

- Onze leveranciers dienen ervoor te zorgen dat de gebouwen en uitrusting in zowel de werkomgeving als de accommodatie die arbeiders geboden wordt veilig, stevig en stabiel zijn.
- Onze leveranciers nemen adequate veiligheidsmaatregelen om brand te voorkomen in zowel de werkomgeving als de accommodatie. Er zijn goed aangegeven nooduitgangen, vluchtroutes, brandblusapparatuur en brandalarmen die voldoen aan de branchestandaarden.
- Onze leveranciers zorgen ervoor dat alle arbeiders het recht hebben om zichzelf zonder toestemming te onttrekken aan situaties die een direct ernstig gevaar vormen.

7. Lonen, uitkeringen en arbeidsvoorwaarden

ILO Convention No. 001, 95, 100, 131

ILO Recommendation No. 116, 198

ILO Conditions of Work and Employment Series No.29

- Onze leveranciers bieden arbeiders gemakkelijk te begrijpen informatie over hun arbeidsvoorwaarden (waaronder uitbetaling van loon en werktijden) voordat zij in dienst treden, in een taal en op een wijze die zij begrijpen.
- Onze leveranciers bieden alle arbeiders bij elke uitbetaling van het loon schriftelijke en begrijpelijke informatie over het loon voor de periode waarover ze worden uitbetaald.
- Onze leveranciers betalen loon uit over de reguliere werktijden, waarbij het loon gelijk is aan of hoger is dan het wettelijke minimumloon, of dan een loon dat overeenkomt met een collectieve overeenkomst of de industriestandaard als dit hoger is. Het loon wordt regelmatig, volledig en op tijd uitbetaald.
- Voor productiewerk en stukloon, betalen onze leveranciers een tarief waardoor arbeiders tenminste een loon krijgen dat gelijk is aan of hoger is dan het wettelijke minimumloon, of dan een loon dat overeenkomt met een collectieve overeenkomst of de industriestandaard als dit hoger is.
- Onze leveranciers compenseren arbeiders voor al het overwerk tegen een verhoogd tarief.
- Onze leveranciers werken eraan om alle arbeiders een eerlijk, fatsoenlijk loon te betalen waar men van kan leven.

8. Werktijden

ILO Convention No. 001, 011, 014, 29, 132, 183

- Onze leveranciers zien erop toe dat arbeiders niet meer dan 48 reguliere uren per week werken.
- Onze leveranciers zien erop toe dat overwerk op vrijwillige basis plaatsvindt, dat er niet regelmatig om overwerk gevraagd wordt en dat er gepaste maatregelen worden genomen om de gezondheid en veiligheid van arbeiders te beschermen. Er wordt niet meer dan 12 uur per week overgewerkt.
- Onze leveranciers kennen hun arbeiders het recht op pauzes gedurende elke werkdag toe en zorgen ervoor dat alle arbeiders gemiddeld één vrije dag op elke zes werkdagen krijgen, tenzij er uitzonderingen gelden die gedefinieerd zijn in een collectieve overeenkomst.

9. Klachtenprocedure

UNGP Chapter 30, 31

- Onze leveranciers dienen een effectief klachtenmechanisme in gebruik te hebben op operationeel niveau, of nemen hieraan deel voor alle individuen of gemeenschappen die mogelijke negatieve effecten ondervinden. De gerezen klachten worden gegarandeerd vertrouwelijk behandeld en er is geen sprake van disciplinaire maatregelen, ontslag of andere sanctiemethodes aangaande de arbeider of andere partij die de klacht heeft ingediend.
- Onze leveranciers beschikken over een transparante procedure voor het volgen en oplossen van klachten.

10. Gemeenschaps- en landrechten

ILO Convention No. 169

- Onze leveranciers en hun toeleveringsketens zullen de Free and Prior Informed Consent (FPIC) naleven aangaande landrechten en zich houden aan de lokale, nationale en internationale standaarden inzake grondbezit wanneer er sprake is van werkzaamheden binnen gemeenschappen.
- Onze leveranciers zorgen ervoor dat hun bedrijfsuitvoering en productieketens geen negatieve gevolgen hebben op de toegang tot veilig drinkwater voor de gemeenschap.
- Onze leveranciers zorgen ervoor dat hun bedrijfsuitvoeringen en productieketens geen negatieve gevolgen hebben op de leefomstandigheden van de gemeenschap.

MILIEUBESCHERMING

- Onze leveranciers zorgen voor naleving van nationale en internationale wet- en regelgeving inzake het milieu.
- Onze leveranciers nemen de noodzakelijke maatregelen om het milieu te beschermen volgens de wettelijke voorschriften en hun milieutechnische verantwoordelijkheid.
- Onze leveranciers voeren een assessment uit van de impact op het milieu van hun bedrijfsuitvoeringen en stellen effectieve procedures en beleid in inzake het gebruik en de lozing van chemicaliën en andere gevaarlijke stoffen, afvalwater en inzake uitstoot van broeikasgassen.
- Het beleid en de procedures van onze leveranciers is een afspiegeling van de potentiële impact op het milieu van de producten die zij produceren, verwerken, fabriceren, distribueren of verhandelen, en de specifieke kenmerken van hun toeleveringsketens. Deze impact kan onder andere betrekking hebben op het gebruik van water, ontbossing, bodemkwaliteit, vervuiling,

uitstoot van broeikasgassen, energieverbruik, biodiversiteit, uitputting van bronnen zoals vis en mineralen.

DIERENWELZIJN

- Onze leveranciers zorgen ervoor dat inzake producten en ingrediënten van dierlijke oorsprong, de dieren niet blootgesteld worden aan onnodig lijden, de dieren gehouden worden in toereikende behuizing met voldoende toegang tot schoon drinkwater, het juiste voedsel, zorg, en dat zij door de hele toeleveringsketen heen humaan behandeld worden.
- Onze leveranciers zullen bij het behandelen van dieren tenminste uitgaan van de huidige nationale wet- en regelgeving omtrent dierenwelzijn.